

Adéu a una artista polifacètica: Uma Ysamat

Per Albert Suñé

Uma Ysamat (Montserrat Suñé i Ysamat, Barcelona, 1948- Girona, 2016) ha estat germana, esposa, mare, amiga, confident, assessora... i artista polifacètica. Ha estat també un referent per a molts gràcies a la seva capacitat mental -estudiada i practicada a consciència- que li va permetre entrar de ple en el món de les teràpies, amb les quals contribuí de manera eficaç a què tots aquells que l'estimaven per les seves qualitats i el seu art, l'estimessin també a l'hora de valorar què havia fet per a què es trobessin molt millor de cos i d'esperit.

Com a pianista, cantant i actriu, rodà pel món amb la companyia de James Thiérrée -nét de Charles Chaplin- en dos espectacles fenomenals: *La Symphonie du Hanne-ton* i *La Veillée des Abysses*, sorgits del magí d'un dels artistes més complets dels darrers anys, el qual va saber valorar també el seu desvetllat sentit de l'humor. I, així mateix, va ser un dels puntals de diversos i absolutament colpidors espectacles de Carles Santos. Per exemple, *Asdrúbila*.

Uma Ysamat interpretant *La voix humaine* a l'Espai Brossa

Com a cantant i actriu es revestí de manera corprenedora en la pell de la dona que ha estat rebutjada pel seu amor en *La voix humaine* de Jean Cocteau i François Poulenc. També en aquesta doble faceta ha deixat la seva empremta en l'àmbit dels *lieder*, l'òpera i les cançons de cabaret, agombolada bàsicament per dos pianistes que s'han convertit en la seva projecció damunt l'escenari: Josep M. Colom i Emili Brugalla. I va compondre la música i l'escenografia de *Tarabàbula*, un espectacle propi, sense lletra, que begué molt de les fonts que li van ensenyar Thiérrée i Santos.

Uma Ysamat i Josep M. Colom

La seva darrera entrada en el món artístic fou com a directora del film *Catàstoples* (L'hivern), en què a part d'obres de diversos grans clàssics, hi ha també música pròpia. Es tracta d'una tetralogia que ha deixat inacabada i en la qual va comptar amb la col·laboració, entre d'altres, de la ballarina Sol Picó i de l'actor Joan Serrats, bons amics seus. I en què es mostren tot un seguit d'imatges i escenes que parlen a bastament de la seva gran sensibilitat.

Una sensibilitat que es demostrà igualment en el curt *La nit del mussinyol* (Premi Especial del Jurat del Festival de Girona), dirigit també per ella, amb música pròpia i d'altres amics, i en el qual va voler comptar amb la col·laboració de dos germans seus: l'Elisabeth -que també va aparèixer en *Tarabàbula* i *Catàstoples*- i jo mateix.

Ara que has marxat, Uma, vull recordar especialment aquella escena del film en la qual uns pintorescos, divertits, però també angoixats personatges se'n van amunt en aquell fenomenal vaixell amb cara de peix, convertits, gràcies a una genial transformació, en uns sers plens de joia, pau i benestar. Uns sers que emprenen aquell camí al final del qual tu has arribat abans que nosaltres i que ens has mostrat de manera fefaent, viva i plena: el camí de la llum.